

**THE RELATIONSHIP AMONG CAREGIVING BURDEN,
COPING RESOURCES AND QUALITY OF LIFE OF
DEPENDENT OLDER ADULTS' CAREGIVERS**

BOONROD DONPRAPENG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)**

**FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

ISBN 974-04-7510-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะในการดูแล แหล่งเผชิญความเครียดและคุณภาพชีวิตของญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา (THE RELATIONSHIP AMONG CAREGIVING BURDEN, COPING RESOURCE AND QUALITY OF LIFE OF DEPENDENT OLDER ADULTS' CAREGIVERS)

บุญรอด ดอนประเพ็ญ 4436624 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อรสา พันธุ์ภักดี พย.ด., ประคอง อินทรสมบัติ. คม. (บริหารการพยาบาล)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการรับรู้ของญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุที่พึ่งพาผู้เกี่ยวข้องกับภาวะในการดูแล แหล่งประโยชน์สำหรับการเผชิญความเครียด และคุณภาพชีวิตของญาติผู้ดูแล รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุที่พึ่งพาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม จำนวน 120 คน โดยใช้เครื่องมือวัดส่วนบุคคล วัดภาวะในการดูแล วัดแรงสนับสนุนทางสังคม และแบบวัดคุณภาพชีวิต และวิเคราะห์ข้อมูลลงในโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติ Pearson's Product Moment Correlation และ Spearman Rank Correlation

ผลการวิจัยพบว่า ญาติผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงร้อยละ 84 และเป็นบุตรของผู้สูงอายุ อายุระหว่าง 20-80 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่วัยกลางคนร้อยละ 56 สถานภาพสมรสร้อยละ 60 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 36 มีรายได้เฉลี่ย 5,974 บาทต่อเดือน (SD = 5287) ระยะเวลาในการดูแลมีตั้งแต่ 2 เดือน ถึง 108 เดือน เฉลี่ย 23.55 เดือน (SD = 21.24) ร้อยละ 73 ของญาติผู้ดูแลให้เหตุผลที่รับเป็นผู้ดูแลคือเป็นหน้าที่ที่ต้องดูแล การรับรู้ภาวะในการดูแล พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง (M = 37.51, SD = 8.02) ผู้ดูแลรับรู้ว่าตนเองได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม จากครอบครัวมากกว่าจากเพื่อน และจากทีมสุขภาพ (M = 18.65, SD = 2.97; M = 16.36, SD = 3.56; M = 14.5 SD = 3.98 ตามสังคม) ผู้ดูแลประเมินว่าคุณภาพชีวิตของตนอยู่ในระดับปานกลาง (M = 19.06, DS = 2.5)

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต พบว่า ภาวะในการดูแลมีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิต ($r = -.22, p < .05$) และแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิต ($r = .38, p < .001$)

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ภาวะในการดูแลและแรงสนับสนุนทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา ดังนั้นพยาบาลส่งเสริมให้ผู้ดูแลได้ใช้แรงสนับสนุนทางสังคมที่เหมาะสม โดยเฉพาะจากคนในครอบครัว และลดภาระการดูแลโดยช่วยจัดการเพื่อลดความยุ่งยากในการดูแลและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุที่พึ่งพาอย่างเหมาะสม

**THE RELATIONSHIP AMONG CAREGIVING BURDEN, COPING RESOURCES
AND QUALITY OF LIFE OF DEPENDENT OLDER ADULTS' CAREGIVERS****BOONROD DONPRAPENG 4436624 RAAN/M****M.N.S. (ADULT NURSING)****THESIS ADVISORS : ORASA PANPAKDEE, DNS.,
PRAKONG INTARASOMBAT, M.Ed.****ABSTRACT**

The objective for this study was to evaluate perceptions of caregivers of dependent elderly related to caregivers' burden, coping resources, and quality of life, and to study the relationship of each variable. The participants in this study were 120 older adult caregivers who lived in the municipal area in Nakhon Phanom province. The measurements used in the study were demographic data, coping resources, caregiver burden, social support, and quality of life questionnaire. The data were evaluated by the SPSS program and used statistical analysis of Pearson's Moment Correlation and Spearman's Rank Correlation.

The results were that most of the older adults' caregivers were women (84%) and their relationship with the elderly was son and daughter. The ages of the older adults' caregivers were between 20 to 80 years old and the mean age was 56 years old (SD = 10.70). Most of them were married (60%) with an elementary education level (36%). Their average income was 5,974 baht per month (SD = 5287). The length of their care was about 2 months to 108 months with a average of 23.55 month (SD =21.24). About 73 percent of the older adults' caregivers gave the reason for their care that it was their responsibility. Their perception of caregiver burdens was in moderate level (Mean = 37.51 , SD = 8.02). They perceived that more of the social support they received was from families than from friends and healthcare providers (Mean = 18.65, SD = 2.97; M = 16.36, SD = 3.56; M = 14.5, SD = 3.98 respectively). The caregivers perceived that their quality of life was in moderate level (Mean = 19.06, SD = 2.5).

A hypothesis about factors related to quality of life was tested and it was found that caregiver burden had a significant negative correlation with quality of life ($r = -.22, p < .05$) and social support had a significant positive correlation with quality of life ($r = .38, p < .001$.)

The study results showed that caregivers' burdens and social support had a relationship with quality of life of the dependent older adults' caregivers. Thus nurses should encourage caregivers to use appropriate social support, especially from their family members and to release caregiver's burden by management to reduce care difficulties and to appropriately responded to the dependent older adults.

**KEY WORDS : CARE GIVING BURDEN / SOCIAL SUPPORT / COPING
RESOURCES / QUALITY OF LIFE / OLDER ADULTS'
CAREGIVERS**

91 P. ISBN 974-04-7510-8